

รอยเร่อง (ง่า) เมืองสามอ่าว
ตอนที่ 4 : ตามลุ่มแพ่งบึงบัว

ศูนย์โบราณคดี สำนักศิลปากรที่ ๑ ราชบุรี
เร่องเร่อง จังหนไชย
ภัณฑารุ ปรณัตริภุ

อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นร้อน ทำให้อากาศร้อน มีน้ำฝนปริมาณมาก และมีช่วงแล้งสั้น ๆ ภูมิภาคประกอบด้วยภูเขาหินปูนที่ราบน้ำท่วมถึง ที่ราบชายฝั่ง และด้านทิศตะวันตกเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่ หรือที่เราเรียกกันว่า “บึงบัว”

บึงบัวอยู่เชิงเขาของเทือกเขาสามร้อยยอด

ตามแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยยาวประมาณ 20 กิโลเมตร มียอดเขาแหลมมากมาย มีกลุ่มเขาโดดตามแนว ชายฝั่งทะเลเป็นหย่อม ๆ ภูมิภาครอบเทือกเขาเป็นทุ่งที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ บึงบัวเป็นพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศอื่น ๆ เช่น เขาหินปูน ป่าบก พื้นที่ชายฝั่ง เรียกว่าเป็นคลังอาหารขนาดใหญ่สำหรับมนุษย์ และสัตว์ป่าเป็นแหล่งพักพิง ที่วางไข่ของนกอพยพ และเป็นแหล่งอาศัยที่สำคัญของเสือปลา ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 37 ตารางกิโลเมตร ได้รับการจัดลำดับความสำคัญเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) แต่ภายใต้ความงามของพื้นที่แห่งนี้ มี **แคปซูลแห่งกาลเวลา** รอคอยเปิดเข้าไปสู่ห้วงแห่งอดีต

ความลับ ที่빙บัวได้บอกไว้ว่านั้นจะพาเราย้อนกลับไปเมื่อ 6,500 ปีมาแล้ว
ครั้งเมื่อ빙บัวติดกับชายฝั่ง สภาพเป็นอ่าวลึกเข้าไปในแผ่นดินลักษณะเป็นทะเลสาบน้ำเค็ม
ชายฝั่งเดิมห่างจากปัจจุบันประมาณ 4 กิโลเมตร
ระดับน้ำทะเลเดิมมีระดับความสูงเหนือระดับน้ำทะเลปัจจุบัน 3 – 4 เมตร
สังเกตได้จากร่องรอยการกัดเซาะของน้ำ และฟอสซิลของหอยทะเลที่พบจากเว้าทะเล

เว้าทะเลแสดงระดับน้ำในอดีต ปัจจุบันอยู่ในส่วนของผืนดิน

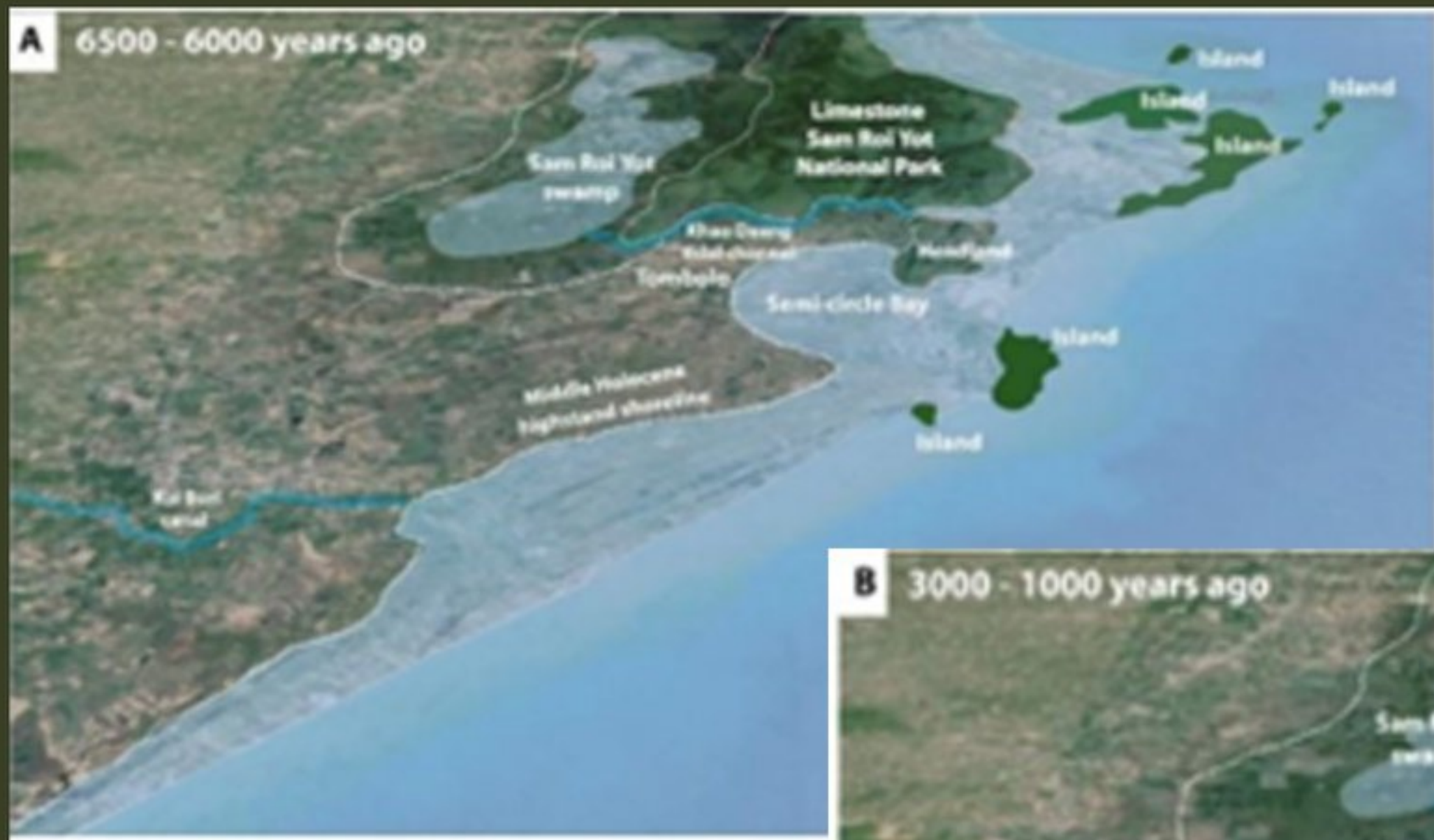
เว้าทะเลแสดงระดับน้ำในปัจจุบัน อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลปัจจุบัน
หาดสามพระยา

ต่อมาช่วง 3,000 – 900 ปีมาแล้ว น้ำทะเลค่อยๆถอยร่นลงไป
ถูกสันทรายและตะกอนปิดกั้นบริเวณบึงบัว พื้นที่บางส่วนกลายเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง บึง
ทะเลสาบน้ำเค็ม และค่อย ๆ กลายสภาพเป็นทุ่งน้ำกร่อย และน้ำจืด
ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับภาพเขียนสีที่ประมาณอายุอยู่ในช่วง 3,000 – 2,000

ปีมาแล้ว

(ที่มา : Paleogeographic Reconstruction and History of the Sea Level Change at Sam Roi Yot National Park Gulf of Thailand,2018)

แสดงระดับน้ำบริเวณอุทยานเขาสามร้อยยอดช่วง 6,500 - ปัจจุบัน

ภาพสัตว์ต่าง ๆ บนภาพเขียนสี
เป็นอีกหนึ่งคำบอกใบ้ถึงสภาพแวดล้อมเมื่อหลายพันปีก่อน
ภาพสัตว์ที่พบจากการสำรวจ พบทั้งหมด 3 แห่ง คือ
ถ้ำภาพเขียน ถ้ำดิน และเพิงผาไม่มีชื่อที่หุบไร่คา
สัตว์ที่พบได้แก่ วัว ลิง เสือ กวาง นกเป็ดน้ำ และ เลียงผา
ทั้งหมดเสือ และวัวป่า พบได้ในนิเวศป่าเบญจพรรณบนภูเขาหินปูน
และภูมิอากาศแบบมรสุมโซนร้อน
ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพ มีอาหารให้กินจนอิม
สัตว์เหล่านี้ยังสามารถพบในเขตอุทยานเขาสามร้อยยอดในปัจจุบัน

รูปวัว จากถ้ำภาพเขียน

รูปล่ากวาง จากถ้ำภาพเขียน

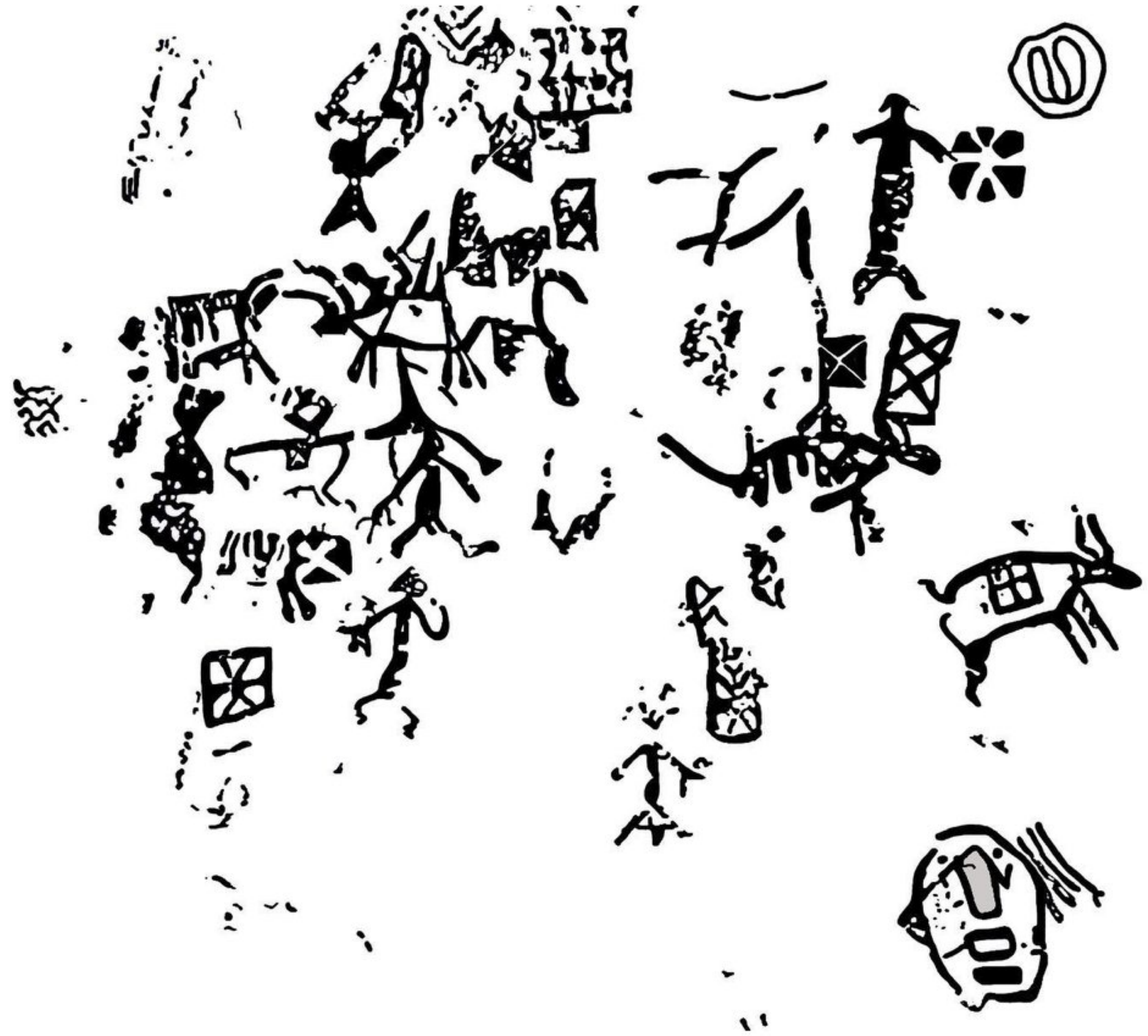
รูปสิงหางยาว จากถ้ำภาพเขียน

รูปสิงหางยาว จากถ้ำภาพเขียน

รูปนกเป็ดน้ำ จากถ้ำภาพเขียน

รูปการไล่ต้อนฝูงวัว จากถ้ำภาพเขียน

จากร่องรอยหลักฐานของ*ภูมิประเทศ* และ*ภาพเขียนสี*
แสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมในอดีตที่ใกล้เคียงกับปัจจุบัน

มีการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ

และ*การถอยร่นของทะเล* ทำให้เกิดแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่บริเวณ*บึงบัว*

แหล่งน้ำจืดในหุบเขา ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์

พื้นที่ตรงนี้จึงมี*เอกลักษณ์*และน่าสนใจ เพื่อหาการตั้งถิ่นฐาน

และเส้นทางการดำรงชีวิตของกลุ่มคนในอดีต

เอกสารประกอบการค้นคว้า

- Montri Choowong, Hiroaki Ugai, Titima Charoentitirat, Punya Charusiri, Veerote Daorerk, Rattakorn Songmuang, Rottana Ladachart. (2004). Holocene Biostratigraphical Records in Coastal Deposits from Sam Roi Yot National Park, Pachuap Khi ri Khan, Western Thailand.
- Montri Choowong, Peerasit Surakiatchat, Punya Chasuriya, Thasinee Charoentitirat, Sakonvan Chawchai,...Raphael Bissen. (2018). Paleogeographic Reconstruction and History of the Sea Level Change at Sam Roi Yot National Park Gulf of Thailand.ไม่ปรากฏ, Tropical Natural history 18 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: Chulalongkorn University
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. เขาสามร้อยยอด. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=1004
- พื้นที่ชุ่มน้ำ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก <http://wetlands.onep.go.th/wetland/details/20190808113100628037>
- ยอดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.dnp.go.th/park/sara/wetland/article.htm>
- สำนักศิลปากร ที่ 1 ราชบุรี. (2547). ศิลปะถ้ำเขาสามร้อยยอด. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร
- สूरพล นาถะพินธุ. (2550). รากเหง้าบรรพชนคนไทย. กรุงเทพฯ: มติชน